

Puolustusasiainvaliokunnan mietintö n:o 2 hallituksen esityksestä laiksi Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 17 päivänä lokakuuta 1986 lähettänyt valiokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 148.

Valiokunta on eduskunnan päätöksen mukaisesti hankkinut edellä mainitusta esityksestä ulkoasiainvaliokunnan lausunnon, joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Valiokunnassa on ollut kuultavana ylitarkastaja uhani Hukari puolustusministeriöstä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetun lain 4 §:ää muutettaisiin lisäämällä siihen kustannuksen budjetointia koskeva säännös. Voimassa olevassa laissa säädetään, että Suomi osallistuu rauhanturvaamistoimintaan valtion tulo- ja menoarviossa siihen myönnettyjen määrärahojen rajoissa. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että määrärahat todetaan myönnettävän ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön pääluokissa. Ehdotettu muutos koskisi valvontajoukkomenoja, jotka olisi tarkoitus jakaa puolustusministeriön ja ulkoasiainministeriön kesken. Valvontajoukkojen alkkauksesta, päivärahoista ja koulutuksesta aiheutuvat menot rahoitettaisiin ulkoasiainministeriön pääluokassa. Materiaalihankinnoista, kuljeksista ja hallinnosta aiheutuvat menot jäisivät puolustusministeriön pääluokkaan.

Ulkoasiainvaliokunta on lausuntonaan esittänyt, että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdous hyväksyttäisiin.

Rauhanturvaamistoiminnan menot koostuvat suomalaisen valmiusjoukon ja suomalaisten valvontajoukkojen menoista sekä rauhanturvaamiskoukkojen maksuosuudesta YK:lle. Näistä kaksi nsiksi mainittua on budjetoitu puolustusminis-

teriön hallinnonalalla. Rauhanturvaamisjoukkojen maksuosuudet YK:lle on budjetoitu ulkoasiainministeriön hallinnonalalla. Puolustusministeriön pääluokan menot jakaantuvat eri momenteille siten, että valmiusjoukkomenot käsittävät rauhanturvaamistehtävään tähtäävän koulutuksen sekä sotilastarkkailijoiden aiheuttamat menot ja valvontajoukkomenot käsittävät rauhanturvaamistehtävissä olevien joukkojen menot.

Rauhanturvaamisorganisaatio on toiminnallisesti YK:n ja muutoin puolustusministeriön alainen. Tämä on ollut tähän saakka perusteena valmiusjoukon ja valvontajoukkojen määrärahojen budjetoinnille puolustusministeriön pääluokkaan.

Valtion tehtäväluokituksen mukaan rauhanturvaamistoiminnan menot kuuluvat tehtäväryhmään "ulkoasiainhoito". Luokitus noudattaa YK:n jäsenvaltioilleen suosittamaa kansantalouden tilinpidon luokitusta. Suositusta on meillä pyritty noudattamaan valtion tehtäväluokituksessa ja budjetoinnissa.

Rauhanturvaamistoimintaa on valiokunnan käsityksen mukaan pidettävä osana ulkoasiainhoitoa. Tätä kuvastaa myös rauhanturvaamistoimintaan liittyvien asioiden käsittely Suomessa. Tasavallan presidentti päättää valtioneuvoston esityksestä Suomen osallistumisesta rauhanturvaamistoimintaan. Asian esittely kuuluu ulkoasiainministeriölle. Ennen esityksen tekemistä on valtioneuvoston kuultava eduskunnan ulkoasiainvaliokuntaa. Rauhanturvaamistoiminnan vaatimien määrärahojen budjetointi myös ulkoasiainministeriön pääluokkaan korostaisi toiminnan ulkopoliittista luonnetta ja samalla myös ulkopoliittikamme päämääriä.

Ehdotettu lainmuutos ei aiheuta valtiolle lisämenoja eikä muitakaan muutoksia toiminnan käytännön toteuttamiseen.

Edellä esitetyn perusteella valiokunta pitää

lakiehdotusta tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena sekä puoltaa sen hyväksymistä sellaisenaan.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 20 päivänä marraskuuta 1986

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Miettinen, jäsenet Elo, Hietala, Junnila, Kokko, Maijala (osit-

tain), Myllyniemi, Peltola, Piipari, Pohto, Ronkainen ja Wasz-Höckert sekä varajäsenet Lahti-Nuuttila ja Uosukainen.

EDUSKUNNAN
ULKOASIAINVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä

11 päivänä marraskuuta 1986

Lausunto n:o 2

Puolustusasiainvaliokunnalle

Puolustusasiainvaliokunta on kirjeellään 23 päivänä lokakuuta 1986 eduskunnan päätöksen mukaisesti pyytänyt ulkoasiainvaliokunnalta lausuntoa hallituksen esityksestä n:o 148 laiksi Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetun lain 4 §:n muuttamisesta.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina ylitarkastaja Juhani Hukari puolustusministeriöstä, taloussihteerä Marjatta Kristola ulkoasiainministeriöstä ja budjettisihteerä Vesa Jatkola valtiovarainministeriöstä.

Käsittelyään asian ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annettua lakia (514/84) muutettaisiin lisäämällä siihen rauhanturvaamistoimintaan osallistumisesta aiheutuvien kustannusten budjetointia koskeva säännös. Voimassa olevan lain 4 §:n 1 momentin mukaan Suomi osallistuu rauhanturvaamistoimintaan valtion tulo- ja menoarviossa siihen myönnettyjen määrärahojen rajoissa. Hallituksen esityksessä ehdotetaan säännöstä muutettavaksi siten, että määrärahat todetaan myönnettävän ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön pääluokissa.

Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan aiheutuvat menot muodostuvat suomalaisen valmiusjoukon ja suomalaisten valvontajoukkojen menoista sekä rauhanturvaamisjoukkojen maksuosuudesta YK:lle. Valmiusjoukon menot on budjetoitu varsinaisissa tulo- ja menoarvioissa puolustusministeriön hallinnonalan kohdalla momentilla 27.30.21 (Suomalainen valmiusjoukko) ja suomalaisten valvontajoukkojen menot lisämenoarvioissa puolustusministeriön hallinnonalan kohdalla momentilla 27.30.22 (Suomalaiset valvontajoukot). YK-maksuosuudet on budjetoitu ulkoasiainministeriön hallinnonallalla momentilla 24.99.66 (Erät jäsenmaksut ja maksuosuudet).

Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetun lain 3 §:ssä säädetään, että rauhanturvaamisorganisaatio on toiminnallisesti YK:n ja muutoin puolustusministeriön alainen. Kun tehtävät kuuluvat puolustusministeriön alaisuuteen, määrärahat valmiusjoukon ja valvontajoukkojen menoja varten on tähän asti budjetoitu puolustusministeriön pääluokassa.

Valtion tehtäväluokituksen mukaan rauhanturvaamistyön menot kuuluvat tehtävään "Kansainvälinen rauhanturvaamistyö", joka edelleen kuuluu tehtäväryhmään "Ulkoasiainhoito". Valtion tehtäväluokitus noudattaa YK:n vuonna 1968 jäsenvaltioilleen antamaa suositusta kansantalouden tilinpidon luokitukseksi. Suosituksen mukaan ulkoasiainhallintoon kuuluvaksi on pääsääntöisesti luettava ulkopoliittikan toimeenpanosta ja ulkomaisista suhteista vastaavien viranomaisten menot mukaan luettuina avustukset.

Suomen osallistumisesta YK:n rauhanturvaamistoimintaan annetun lain 2 §:ssä säädetään, että päätöksen Suomen osallistumisesta YK:n rauhanturvaamistoimintaan tekee tasavallan presidentti valtioneuvoston esityksestä. Asian esittely valtioneuvostossa kuuluu ulkoasiainministeriölle. Ennen esityksen tekemistä valtioneuvoston on kuultava eduskunnan ulkoasiainvaliokuntaa, mikä osaltaan korostaa tehtävän kytkentää ulkoasiainhoitoon.

Tämän vuoksi määrärahojen siirtoa ulkoasiainministeriön pääluokkaan ainakin osittain voidaan pitää perusteltuna. Rahoitusvastuu olisi tarkoituksenmukaista jakaa ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön kesken. Varsinaisen tulo- ja menoarvion osalta noudatettaisiin nykyistä käytäntöä, mutta lisämenoarviossa rahoitettaisiin valvontajoukkojen palkkauksesta, päivärahoista ja koulutuksesta aiheutuvat menot ulkoasiainministeriön pääluokasta ja materiaalihankinnoista sekä kuljetuksista ja hallinnosta aiheutuvat menot puolustusministeriön pääluokasta. Siirron jälkeen

myös budjetointi osoittaisi nykyistä selkeämmin rauhanturvaamistoiminnan liittymisen ulkoasiainhoitoon sekä korostaisi rauhanturvaamistoiminnan ulkopoliittista luonnetta ja samalla myös ulkopoliittikkamme päämääriä.

Ehdotettu lainmuutos ei aiheuttaisi valtiolle lisäkustannuksia. Tarkoitus on, että laki tulisi

voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

Edellä esitettyyn viitaten ulkoasiainvaliokunta kunnioittaen lausuntonaan esittää,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Liikanen, varapuheenjohtaja Zilliacus, jäsenet Aaltonen, Hel-

minen, Juhantalo, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Puolanne, Pursiainen ja Tuomaala sekä varajäsenet Hirvelä ja Paasilinna.